

DON BOSCO

**NIEUWS DAT JE NERGENS
ANDERS VINDT!**

**VRIJWILLIGERS
ALS INSPIRATIEBRON
VOOR KINDEREN**

**WAT LIEVER: GAMEN
OF BUITENSPELEN?**

**GROEIEN IN DE KUNST
VAN LUISTEREN**

'Don Bosco NU' is het driemaandelijkse contactblad van de salesianen van Don Bosco in Nederland. Het heeft tot doel een breed publiek te informeren over activiteiten die geïnspireerd zijn door Don Bosco. De congregatie van de salesianen wijdt zich in navolging van de stichter, de Italiaanse priester Don Bosco, aan jeugd- en jongerenzorg. Een abonnement kun je gratis aanvragen. Oplage: 5.000.

DIRECTEUR

Wilfried Wambeke sdb

REDACTIE

Wim Flapper sdb

(hoofdredacteur)

Koos Meijerink

(eindredacteur)

Joost Middelhoff

Kristel Zeeman

CONTACT REDACTIE

Graafseweg 533,
6603 CB Wijchen
e-mail: flapper.w@donbosco.nl

CONCEPT & ONTWERP

Heldergroen,
www.heldergroen.nl

ABONNEMENT

Gratis aan te vragen bij:
Don Bosco,
Wiekslag 2c,
3871 AS Hoevelaken,
tel: 033 844 75 05
e-mail: info@donbosco.nl
www.donbosco.nl

FOTO'S

Niels Sparnaaij (coverfoto)
Gerard Schoorl
Mark Den Haerynck
Colette Schaumont
Koos Meijerink

ISSN

0167-3203

TNT POST PERIODIEKEN

REGISTRATIENUMMER
36552

copyright, © 2018

PASEN...

Deze dagen rond Pasen doen mij altijd denken aan een scène uit Jezus van Nazareth (1977) van regisseur Franco Zeffirelli. Op het einde van deze zes uur durende film komen enkele vrouwen aankloppen aan het cenakel (zaal van het laatste avondmaal) waar de bange leerlingen van Jezus zich opgesloten hebben. Nog helemaal overstuur vertellen de vrouwen hoe ze de plek waar Jezus begraven werd, leeg aantreffen en hoe Hij hen persoonlijk had aangesproken. Eerst kunnen ze hun ogen niet geloven: ze herkennen Hem niet, maar al vlug zijn ze zeker dat Hij het is. Ze krijgen meteen de opdracht dit aan de leerlingen te gaan melden.

Eenmaal uitgesproken zien de vrouwen het ongeloof op de gezichten van de leerlingen. Ze confronteren hen ieder afzonderlijk met de indringende vraag: "Geloof jij het?" De ene kijkt de andere kant op, de andere haalt de schouders op, een derde noemt het fantasie en weer een ander weet niet wat hij er van moet denken. Tot ze bij de allerlaatste komen, Petrus. Ook hij krijgt de vraag of hij gelooft dat Hij verrezen is, en op een indrukwekkende manier getuigt hij: "Ja, omdat Hij gezegd heeft dat het zo zou gebeuren."

Ik probeer me dan altijd voor te stellen hoe ik zelf gereageerd zou hebben in die situatie. Maar veel belangrijker nog is de vraag: "Hoe reageer ik nu, anno 2018, op die boodschap?" Geloof ik werkelijk dat Jezus door zijn Vader opgewekt werd uit de doden? Geloof ik dat het leven sterker is dan de dood? Durf ik te hopen dat het leed dat mensen elkaar aandoen, ooit moet wijken voor een wereld met meer solidariteit en vrede en rechtvaardigheid? Geloof ik dat na elke winter

weer een nieuwe lente komt? Geloof ik dat Jezus ook voor mij een perspectief geopend heeft op een Leven, zelfs tot over de grenzen van dit leven heen?

En nog veel belangrijker: is het aan mijn manier van leven te zien dat dit geloof mij vervult van een intense hoop en een diepe vreugde? Maakt mijn geloof mij enthousiaster, blijer, milder, moediger, liefdevoller en aanstekelijker? Paus Franciscus schrijft in De vreugde van het evangelie dat de verrijzenis geen feit is uit het verleden, maar een kracht tot leven die de wereld doordringt. En nog: "Het is zeker dat in de duisternis altijd iets nieuws begint te kiemen, dat vroeg of laat vrucht zal dragen." Laat deze laatste gedachte mijn paaswens zijn voor ieder die tegen de grenzen van het leven aanloopt en uitziert naar een toekomst die hoopvol verschijnt.

WILFRIED WAMBEKE SDB, PROVINCIAAL/

REDACTIONEEL

Dit is eerste DON BOSCO NU van 2018 dat als jaarthema heeft meegekregen: 'Groeien in de kunst van het luisteren en het begeleiden.' In dit nummer leest u er meer over. Verder besteden we aandacht aan het dragende werk van de vrijwilligers bij SAMEN vanuit Don Bosco Amsterdam. In onze rubriek 'naamdragers' dit keer aandacht voor de Don Boscoschool in Renkum, met als leuk detail, gelegen aan de Don Boscoweg. In de rubriek jeugd van tegenwoordig laten we vier kinderen aan het woord over wat gamen voor hen betekent. En verder in de rubriek Nieuws.NL aandacht voor de activiteiten van de diverse Don Bosco-werken in het land. Tot slot is er 'de inspiratie' van Tineke Baartmans die al zo lang een steunpilaar is bij het Don Bosco werk in en rond Schiedam en nu mooi werk doet als mantelzorger voor oudere salesianen. U ziet het: opnieuw een DON BOSCO NU gevuld met interessante artikelen. De redactie wenst u dan ook veel leesplezier en alvast een 'Zalig Pasen'.

KOOS MEIJERINK/**Op de coverfoto:**

Hajar El Karkachi (28 jaar) en Malaaz Dafalla (24 jaar) zijn beiden actief betrokken bij U-2BHeard!. Een cliëntenplatform bij Don Bosco in Utrecht voor en door (kwetsbare) jongeren die in aanraking zijn gekomen met wooninstanties, jeugdzorg en andere instanties. Door bijvoorbeeld het hebben van schulden of problemen in de familiekring. Hajar en Malaaz doen onderzoek naar de huidige situatie in Utrecht en denken na over toekomstperspectieven. Zij gebruiken hun eigen ervaringen om gevraagd en ongevraagd advies te geven. Zo is Hajar vorig jaar duo-wethouder geweest naast Victor Everhardt (D66-wethouder) en is Malaaz mee geweest naar het European Meeting of People Experiencing Poverty in Brussel. Daarnaast volgen zij beiden een opleiding tot ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting en loopt Malaaz stage bij buurtteam Jeugd & Gezin.

'Hajar en Malaaz geven een stem en gezicht aan de doelgroep in de stad Utrecht'

INHOUD

4/5 DON BOSCO BELICHT

Strenna 2018, de salesiaanse jongerenbeweging bijeen in Bollington

6/7 WERK IN UITVOERING

De rol van vrijwilligers bij SAMEN

8 NIEUWS NL

Uitwisselingsproject straatjongeren, nieuwe huisstijl Straatvisie

9 DON BOSCO NAAMDRAAGERS

Don Bosco School Renkum

10 JEUGD VAN TEGENWOORDIG

Vier kinderen beantwoorden vragen over gamen

11 NIEUWE PUBLICATIES

Gekkenwerk van Roger Burggraef sdb en Linus Vanlaere

12 AGENDA / NIEUWS.NL

Activiteiten in de komende periode, verzameld nieuws

14 MISSIE

Salesiaans vormingswerk in Rwanda

15 KASBOEK

In Memoriam Tonny Smit sdb

16 DE INSPIRATIE VAN...

Tineke Baartmans

**GEEF DIT NUMMER NA LEZING
DOOR AAN FAMILIE, BUREN,
COLLEGA OF VRIENDEN.**

LET US CULTIVATE
the art of LISTENING
and of ACCOMPANIMENT

DE JAARSPREUK VOOR DE BEWEGING ROND DON BOSCO 2018: "GROEIEN IN DE KUNST VAN HET LUISTEREN EN HET BEGELEIDEN"

Op zaterdag 10 februari 2018 werden we door de groep die vanuit onze provincie in Turijn deelnam aan de spiritualiteitsdagen over de 'Strenna 2018' meegenomen in de rijkdom van de jaarspreuk die de Algemene Overste van de salesianen onlangs lanceerde voor alle deelgroepen van de wereldwijde salesiaanse familie. De jaarspreuk is deze keer duidelijk gekozen in relatie met de bisschoppensynode, door paus Franciscus samengeroepen in oktober 2018, met de titel: *De jongeren, het geloof en het onderscheiden van roepingen*.

door WILFRIED WAMBEKE

De salesiaanse insteek om deze synode voor te bereiden bevat twee elementen die van groot belang zijn in onze hedendaagse wereld en in ons werk met jongeren: luisteren en persoonlijk begeleiden, twee aspecten die uitgewerkt worden aan de hand van het mooie evangelieverhaal van Jezus en de Samaritaanse vrouw. Zoals Jezus kon luisteren en oriënteren, zo trad ook Don Bosco jonge mensen tegemoet.

Onze Algemene Overste wijst er bij de uitwerking van de jaarspreuk op dat jonge mensen de wegen zullen volgen die hen aantrekken. Ze zullen niet gefascineerd worden door onze werken en organisaties, onze structuren en zelfs niet door onze harde arbeid. Hoogstens zullen ze zich enkele jaren verbinden om mee te werken aan deze projecten. Maar als ze

niet de diepte ontdekken van de motieven waarom we deze dingen doen, namelijk Christus en het evangelie, zullen ze vroeg of laat op zoek gaan naar iets anders dat hen meer zal aanspreken.

Hetzelfde geldt trouwens ook voor jonge mensen die bij de deelgroepen van de salesiaanse familie willen aansluiten: ze zijn niet op zoek naar structuren, maar naar de inspirerende bron van waaruit we onze activiteiten organiseren. In dit verband verwijst de Algemene Overste naar de ervaring van waarden als de evangelische broederlijkheid in Jezus' naam, de familiegeest die ons zo eigen is, het gebed en het gedeeld getuigenis van de kleine of grote dingen die we beleven. Dit zijn de dingen die jonge mensen aantrekken, die beantwoorden aan hun persoonlijk zoeken en die hen motiveren tot levensinzet. Tot besluit schrijft hij: "Moge de Heer ons helpen zijn pad te volgen en de jongeren helpen het te bewandelen."

Tot slot: we nodigen de hele salesiaanse familie uit om er in onze provincie mee aan de slag te gaan.

≡ TIP ≡

Bekijk op YouTube het prachtige filmpje (15 minuten) met toelichting van de Algemeen Overste op de Strenna. Gebruik als zoektermen: 'Strenna', '2018' en 'Nederlands'.

EUROPESE SALESIAANSE JONGERENBEWEGING BIJEEN IN BOLLINGTON

Elk jaar in november verzamelen vertegenwoordigers van de salesiaanse jongerenbeweging uit heel Europa voor de algemene vergadering van de Salesian Youth Movement (SYM) Europe. Dit jaar was het Savio House in Bollington in het Verenigd Koninkrijk 'The place to be': van 17 tot 19 november kwamen daar iets meer dan 50 jeugdpastorale animatoren (salesianen, zusters en vooral jongeren) bijeen voor een weekend vol ontmoeting, vorming, overleg en salesiaanse vreugde. Er werd tijdens het weekend teruggeblikt op Confronto, de internationale ontmoeting van SYM Europe afgelopen zomer in Italië, op de Becchi nabij Turijn. Die bijeenkomst werd niet alleen geëvalueerd, maar er werd ook van gedachten gewisseld over gelijkwaardige bijeenkomsten in de toekomst en over de invloed die Confronto kan hebben voor plaatselijke bewegingen. Een tweede groot thema van de bijeenkomst

2e van rechts
Koen Timmermans

was de bisschoppensynode over de jongeren die in oktober 2018 plaatsvindt. Fabio Attard, het algemeen raadslid voor de jongerenpastoraal, zorgde voor een stevig vormingsmoment rond de synode en enthousiasmeerde met zijn input de deelnemers om hierover gedachten uit te wisselen. Ook werd gekeken naar de rol die de salesiaanse jongerenbeweging kan spelen in het hele proces van de jongerensynode. Naast vorming, overleg en evaluatie kon ook ontspanning, gebed en ontmoeting natuurlijk niet ontbreken. De volgende bijeenkomst van SYM Europe is in België. SYM Frankrijk en Zuid-België vormen in 2019 samen de ontvangende provincie. We kijken uit naar een vruchtbare samenwerking!

KOEN TIMMERMANS SDB
www.symeurope.eu

BISSCHOPPENSYNODE OVER JONGEREN OKTOBER 2018

De 15de Gewone Algemene Bisschoppensynode over 'Jongeren, geloof en roeping' vindt in oktober 2018 plaats. Paus Franciscus heeft een brief opgesteld waarin hij getuigt hoe na jongeren hem aan het hart liggen. Tijdens deze synode zullen de deelnemers aan de hand van de uitkomsten van een wereldwijd onder jongeren uitgezette enquête met elkaar in gesprek gaan. Hoe kan de participatie van jongeren - in het bijzonder die van 16- tot 29-jarigen - aan het kerkelijke leven worden versterkt? En hoe kunnen hun nieuwe ideeën of engagement voor het milieu en duurzaamheid in de praktijk worden omgezet?

VERSLAG STUDIEDAG "IN GESPREK MET DON BOSCO"

Don Bosco Vorming & Animatie draagt niet alleen bij tot die dialoog, maar wil zoveel mogelijk geïnteresseerden uit Vlaanderen en Nederland bij dit gesprek betrekken. Daarom organiseert zij jaarlijks een studiedag met een eminente kenner van de salesiaanse realiteit. Op 10 maart was de studiedag in Oud-Heverlee met als spreker Giuseppe Buccellato. Hij is salesiaan van Don Bosco en professor aan het theologisch instituut San Paolo in Catania, Sicilië waar hij spiritualiteit doceert. Tevens is hij de gedelegeerde van de salesiaanse medewerkers voor Italië, Malta en het Midden-Oosten. Hij heeft meerdere studies en artikelen gepubliceerd over de spiritualiteit van Don Bosco. Op deze studiedag liet hij de deelnemers kennis maken met de spirituele wortels en bronnen van Don Bosco. Hij toonde aan hoe vele levenskeuzes van Don Bosco, zoals de keuze om samen te werken met leken en het oprichten van de medewerkersbeweging, in deze overlevering hun oorsprong vinden.

TALENT

DE BIJDRAGE VAN EEN VRIJWILLIGER VANUIT EEN BESCHEIDEN GASTROL

SAMEN – Jongeren en Straatkinderen stuurt al bijna 35 jaar jongeren naar projecten voor straatkinderen en straatjongeren in ontwikkelingslanden. Te gast zijn, meeleven en gelijkwaardige culturele uitwisseling staan hierbij centraal. SAMEN is terughoudend in het benadrukken van de bijdrage van vrijwilligers. Tegelijkertijd zien we dat jongeren door hun betrokkenheid, ieder op een eigen manier, een positieve bijdrage leveren aan het project waar zij te gast zijn. Die bijdrage vanuit een bescheiden gastrol laten we graag zien.

door SAMEN-VRIJWILLIGSTER JILDou KOOIMAN EN SAMEN-COÖRDINATOR WILLEM VAN SERMONDT

samen jongeren en straatkinderen

PROBLEMATIEK

De partnerprojecten van SAMEN bevinden zich in Afrika, Azië en Zuid-Amerika en behoren voor het grootste gedeelte tot het Don Bosco netwerk. De problematiek van straatkinderen en straatjongeren is uiteenlopend. Veel van de kinderen die naar de projecten van Don Bosco gaan hebben wel een thuis, maar krijgen daar onvoldoende bescherming. Bijvoorbeeld doordat er sprake is van alcohol- of drugsverslaving, maar soms ook van mishandeling. Kinderen worden bijvoorbeeld niet gestimuleerd om naar school te gaan, maar moeten al op jonge leeftijd werken. De kinderen maken daardoor vaak geen huiswerk en gedragen zich agressief. Veel kinderen hebben last van trauma's, een slecht zelfbeeld en weten niet hoe ze met anderen moeten omgaan.

LEVENSWAARDIGHEDEN

Ongewenst gedrag bij straatkinderen kan voortkomen uit het onvermogen om te dealen met de eigen emoties of probleemsituaties. Dit betekent dat, naast leren lezen, schrijven en rekenen, educatie extra aandacht moet besteden aan de ontwikkeling van levensvaardigheden. Levensvaardigheden worden omschreven als vaardigheden die het zelfvertrouwen vergroten en bijdragen aan constructieve en effectieve samenwerking met anderen. Deze vaardigheden helpen ons als mens en maatschappij om op vreedzame, constructieve wijze problemen op te lossen en kansen te creëren. Voorbeel-

den hiervan zijn: besluitvaardigheid, probleemoplossend vermogen, kritisch en creatief denken, communicatie, zelfkennis en omgaan met emoties.

Dergelijke psychosociale competenties of vaardigheden worden niet alleen, of juist niet, in de schoolbanken geleerd maar vooral in een informele setting. Don Bosco noemde dit de huiskamer en de speelplaats, een symbolische plek die ruimte biedt aan sociaal-emotionele versterking, creativiteit en expressie. De bijdrage van de vrijwilligers van SAMEN speelt zich met name af in de setting van de huiskamer en de speelplaats, in het spelenderwijs of informeel leren. Hier leren kinderen levensvaardigheden vooral door te ervaren en naar anderen te kijken. Dit kan spelenderwijs, bijvoorbeeld door kinderen leiderschap en samenwerken te leren door teamsporten. Maar ook door gesprekken, zoals elkaar aanspreken op gedrag.

UITDAGINGEN

In het blauwe kader rechts staan enkele voorbeelden van succesvolle activiteiten en

ervaringen van de vrijwilligers. Maar natuurlijk is het niet altijd rozengeur en maneschijn, de vrijwilligers komen allerlei uitdagingen tegen. Naast de problematiek van straatkinderen vormen ook de cultuur en de taal vaak een uitdaging voor de vrijwilliger. Denk bijvoorbeeld aan de Nederlandse gewoonte om veel en precies te plannen. Heb je net een supermooie activiteit georganiseerd zijn alle stafleden te laat. Het heeft weinig zin om hier heel boos om te worden. Het past niet bij je gastrol om even te gaan vertellen hoe het allemaal anders moet. Tegelijkertijd is het ook zonde om de moed op te geven en je activiteit niet uit te voeren. Een succesvolle vrijwilliger vindt een balans tussen respect voor de gastheer en een goede dosis Hollandse assertiviteit.

Een tweede uitdaging heeft te maken met de kwetsbare positie van straatkinderen en straatjongeren. Vanuit een verleden met onstabiele thuissituatie hebben zij vaak te maken met hechtingsproblematieken. Ze vinden het moeilijk om op een gezonde manier duurzame relaties aan te gaan. Dit wordt bijvoorbeeld zichtbaar in een zeer afstandelijke houding of juist heel claimend gedrag. Hoewel de vrijwilligers zich voor een langere tijd committeren aan een project, gaan zij na enkele maanden wel weer naar huis. Als vrijwilliger is het heel belangrijk je continue bewust te zijn van de tijdelijke aard van je verblijf. En dat is een hele uitdaging, je komt immers met de insteek om te helpen. Het is een vrij natuurlijke reactie om een kwetsbaar kind te hulp te schieten. Dit kan echter juist averechts werken. Wanneer een kind zijn of haar vertrouwen erg op de vrijwilliger stelt, is de teleurstelling bij het weggaan des te groter. Ook bij deze uitdaging moet de vrijwilliger een balans vinden om succesvol te zijn, een balans tussen liefdevolle betrokkenheid en een professionele mate van afstand. Samenwerking met de staf, die wel langdurig op het project werkt, is hierbij de sleutel tot succes.

Paul Sunder Singh, directeur van een partnerproject in India, noemt de vrijwilligers een inspiratiebron voor de kinderen. "Door interesse te tonen en de kinderen ruimte te geven hun talenten te ontdekken, door middel van spelletjes en activiteiten, ervaren de kinderen een liefdevolle tijd."

Mats (India): "Wat ik tijdens mijn verblijf in India merkte is dat de jongens emoties opkroppen. Dit veroorzaakte soms agressie, wat uit kon lopen op vechten. Wat wij probeerden was regelmatig het gesprek aan te gaan, zodat ze op die manier hun emoties konden uitten."

Roos (Kenia): "Vaak vertelden de meisjes van het project mij over dingen die niet goed gingen, bijvoorbeeld iets in het huishouden. In plaats van het voor ze op te lossen vroeg ik aan ze: "Wie gaat dit doen?" of "Wie gaat dit oplossen?" Op die manier probeerde ik de oplossing bij hen terug te leggen."

Charèl en Anne (Zimbabwe): "Tijdens ons verblijf zijn we bezig geweest met het opzetten van een 'studentparlement'. Hierin kregen leerlingen de kans om hun mening te geven over hun studie. In de vergaderingen moesten zij beslissingen nemen. Echter zij vertegenwoordigden een grotere groep leerlingen. Op deze manier leerden de leden hoe het is om verantwoordelijkheid op zich te nemen."

Jan-Gert (India): "Ik heb met de kinderen geprobeerd over allerlei onderwerpen een gesprek te voeren: over verschillende religies, wat beter zou kunnen in India of in de wereld, ruimtevaart of gewoon over wat ze zouden doen als ze zouden kunnen vliegen."

Fr. Tim (Swaziland): "Luisteren en goed communiceren is erg belangrijk. Soms is het makkelijker voor de kinderen om hun verhaal te doen bij een vrijwilliger, omdat ze dan niet bang hoeven te zijn voor de consequenties. Een goede samenwerking tussen vrijwilliger en staf is dus erg belangrijk."

SAMEN: ruim 30 jaar ervaring

'SAMEN is een stichting die Nederlandse jongeren tussen de 18 en 30 jaar in contact brengt met projecten die zich inzetten voor straatkinderen en straatjongeren. SAMEN is in 1984 opgericht door salesiaan Harrie Kanter en heeft sindsdien meer dan 1000 jongeren in contact gebracht met projecten in Afrika, Azië en Zuid-Amerika.

www.samen.org

Volg Samen op:

"Door hun betrokkenheid en inzet laten deze Nederlandse jongeren zien dat de kinderen op de projecten de moeite waard zijn."

Dit artikel is een verkorte versie uit de publicatie 'Talent' van SAMEN. De hele publicatie is te vinden op www.samen.org/over-samen/publicaties

NIEUW LOGO DON BOSCO STRAATVISIE

In Amsterdam hebben Don Bosco Jonathan en Straatvisie de krachten gebundeld. Twee oorspronkelijk verschillende organisaties hebben zich wezenlijk met elkaar verbonden in één organisatie met één programma, waarin jongeren en jonge ouders, samen met leeftijdgenoten zich op eigen tempo en inzet kunnen ontwikkelen! Het nieuw ontworpen logo bestaat uit vier huisjes, elk symbool voor de vier elementen van het Preventief Pedagogisch Systeem van Don Bosco, namelijk de huiskamer, de speelruimte, scholing, en zingeving. Samen vormen deze huisjes een kruispunt, in de vorm van het Andreaskruis, symbool van de stad Amsterdam. De inkt van de huisjes en de letters van "Don Bosco Straatvisie" is onaf, waardoor een 'open' beeld ontstaat. Want belangrijk blijft om uit te blijven stralen dat niemand perfect is, en al helemaal niet strak of vast omlijnd. Wat goed is blijft verder natuurlijk gehandhaafd. Straatvisie gaat in 2018 weer veel mooie en leuke dingen doen, vaak en lekker samen eten. En de medewerkers

en jongeren van Straatvisie laten ook dit jaar hun stem duidelijk horen op conferenties, in opvanghuizen en aan tafel bij de gemeente Amsterdam!

BIJZONDERE UITWISSELING: SAMEN EN STRAATVISIE

In mei 2018 zal een groep dak- en thuisloze jongeren van Don Bosco Straatvisie samen met ervaren jongeren van SAMEN afreizen naar Swaziland. Daar zal een uitwisseling zijn met jongeren van het Don Bosco project 'Manzini Youth Care'. Tijdens de reis staat uitwisseling over het thema zelfstandigheid centraal. In Nederland én in Swaziland ervaren (ex) dak- en thuisloze jongeren een grote uitdaging om na een periode van intensieve zorg op hun 18e verjaardag zelfstandig een leven op te bouwen. Tijdens diverse workshops gaat de groep met elkaar uitzoeken hoe jongeren als zij het beste geholpen kunnen worden naar een zelfstandig bestaan. Inmiddels zijn de voorbereidingen voor de reis gestart. Een verslag volgt in een volgende editie.

DE LEVENSLEREN VAN SALESIAAN JAN FINKERS

Het dagblad Tubantia besteedde in haar kerstbijlage veel aandacht aan het werk van de vorig jaar overleden missionaris Jan Finkers die 45 jaar tussen de indianen in Venezuela leefde. Als vreemdeling kwam hij binnen, als vriend is hij nooit meer weggaan. Het is het ultieme voorbeeld van acceptatie. Hoe heeft hij dat voor elkaar gekregen? Hoe verandert een vreemdeling in een vriend? En nog belangrijker: wat kunnen u en ik in deze tijd van hem leren... Journalist Mandy de Jong sprak met familieleden in binnen- en buitenland en destilleerde uit zijn levensverhaal tien lessen voor een rijk leven:

Lees het hele verhaal van Mandy de Jong en bekijk het videoportret op www.tubantia.nl

- Levensles 1:** Begrijp jezelf, begrijp de ander
- Levensles 2:** Wees jezelf
- Levensles 3:** Wees standvastig
- Levensles 4:** Heb vertrouwen
- Levensles 5:** Wees onbaatzuchtig
- Levensles 6:** Leef in eenvoud
- Levensles 7:** Wees niet bang
- Levensles 8:** Blijf verwonderd
- Levensles 9:** Heb anderen lief
- Levensles 10:** Wees dankbaar

Even voorstellen... Helene Noteboom

Graag stel ik mij even voor aan de Don Boscofamilie in den lande. Mijn naam is Helene Noteboom,

56 jaar en al 30 jaar heel gelukkig samenwonend. We hebben één volwassen dochter en een lieve kleinzoon Aaron van 10 jaar. Ik haal veel voldoening uit mijn werk maar ook uit het leven daarnaast. Lekker genieten van familie en vrienden, een diner met een goed glas wijn of een mooie voorstelling. Vanuit mijn verpleegkundige achtergrond heb ik al vroeg in mijn werkende bestaan de overstap gemaakt naar de commercie en een carrière als manager doorgemaakt bij verschillende bedrijven. Van non-profit tot commerciële bedrijven. Sinds 15 januari ben ik Algemeen Leidinggevende bij Don Bosco Rijswijk. Deze keuze is vanuit het hart gemaakt. Ik werd geraakt door het verhaal van Don Bosco, de inspirator uit Turijn die zich met hart en ziel inzette voor de kinderen en jeugd. De bezielde preventieve werkwijze van Don Bosco waarbij hartelijkheid, redelijkheid en zingeving belangrijke pijlers zijn spreekt mij bijzonder aan. Ik zie deze bevoegdheid ook bij mijn collega's in Rijswijk. Mijn waardering voor hun inzet om prachtige projecten voor de verschillende leeftijdscategorieën kinderen te ontwikkelen is dan ook groot. Het succes van deze projecten zie ik terug bij de medewerkers, vrijwilligers en de deelnemende kinderen. Ik zie het als mijn uitdaging om een bijdrage te leveren aan het bestaansrecht van Don Bosco Rijswijk. Gezamenlijk een financieel gezond bedrijf (ja ook in welzijnsland moet dit gezegd kunnen worden :-)) ontwikkelen en consolideren. Dit om de toekomst voor zowel onze projecten, de kinderen en de collega's veilig te stellen.

DON BOSCO SCHOOL RENKUM

In ons land zijn er zo'n vijftig organisaties en instellingen die hun naam ontleen aan Don Bosco. Bij DON BOSCO NU noemen we dat 'de naamdragers'. Zo schreven wij bijvoorbeeld over het Jeugdcircus Don Bosco, het Don Bosco College in Volendam en de Don Bosco Speeltuin in Weesp. Dit keer aandacht voor de Don Boscoschool in Renkum.

door KOOS MEIJERINK

HISTORIE IN VOGELVLUCHT

Over de geglazuurde stenen in de lange gang zijn in de loop van tientallen jaren duizenden kinderen gelopen, want deze zijn nog origineel. Verder is er nog weinig meer van de oude bouw te zien. Sinds 1921 is de Don Boscoschool gevestigd aan de Don Boscoweg 19, direct achter de katholieke kerk van Renkum. Het onderwijs was toen nog gescheiden in meisjes- en jongensscholen. Voor meisjes was er de "St. Ursulaschool". De scholen werden bezocht door leerlingen uit Renkum en Heelsum. In de oorlogsjaren zaten er onderduikers in de kelder van de school. Een veteraan komt er nog elk jaar over vertellen. In 1968 gingen de jongens en meisjes naar één school en was er sprake van gemengd onderwijs. De school bleef groeien. In 1986 werd verbouwd, bij de opening werd een kunstwerk aangeboden. Een kunstwerk met drie potloden. Dit werd later het vignet van de school en geldt nog steeds als blikvanger.

FUSIE

Intern begeleider Anki Jansen is al lang aan de school verbonden: "we hebben net de naamdag van Don Bosco herdacht, dat doen we nog elk jaar. Alle kinderen krijgen een traktatie. We vieren dat op klassenniveau. De kinderen in de onderbouw bijvoorbeeld mogen een mooie kleurplaat kleuren. Vroeger gingen we 's ochtends naar de kerk of pater Wim van Luyn sdb kwam op school. Don Bosco is nog steeds in school aanwezig, zijn portretfoto met toelichting hangt in de hal. Eén van onze leerkrachten is een grote fan, ze is ooit naar Turijn geweest. In 2012 hebben we het 90-jarig bestaan van de school gevierd met tal van activiteiten. Het 100-jarig bestaan zullen we net niet halen. We zitten nu als kringschool in een overgangsfase. Sinds augustus 2017 vormen de Vita Veraschool en de Don Boscoschool samen één school. Renkum-Heelsum vergrijsst en in drie jaar zijn we teruggegaan van 300 naar 100 leerlingen. In 2019 gaan we naar een nieuw gebouw en wordt de school gesloopt. We gaan dan door als katholieke basisschool de Keijenberg."

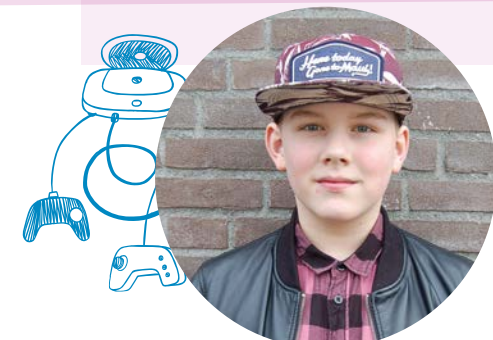
www.donboscoschool-skovv.nl

www.facebook.com/pg/KBSdeKeijenberglocatiedonbosco

JEUGD VAN TEGENWOORDIG OVER GAMEN

In deze rubriek laten we jonge mensen van nu aan het woord. We leggen elke keer een aantal vragen voor, dit keer vroegen we kinderen over het thema 'gamen'.

Welke kinderen houden nou niet van games? In bijna elk gezin is wel een smartphone, laptop en spelcomputer in huis om games op te spelen. Het spelen van games zorgt voor ontspanning en kinderen vinden het leuk om te doen. Veel kinderen van nu kunnen zich niet voorstellen dat hun grootouders nog helemaal geen games speelden, maar zich op een andere manier vermaakten. Online gamen is iets wat bij onze tijd hoort, het hoeft niet altijd in je eentje maar kan ook met anderen samen waarbij volop gecommuniceerd wordt. Maar kinderartsen trekken aan de bel over de gevolgen van veel binnen gamen en weinig buitenspelen. Uit onderzoek blijkt dat kinderen die veel gamen slechter slapen, soms fysieke klachten hebben (tabletnekken en gameboyruggen) en vaker kampen met overgewicht. En het aantal mensen met gameverslaving neemt jaarlijks toe. We vroegen een viertal kinderen naar hun ervaring met gamen.

ROWIN HABEKOTTÉ

(12 jaar, heeft een oudere zus en twee oudere broers die al uit huis zijn)

BUITENSPELEN OF GAMEN, WAT DOE JE LIEVER?

Rowin ik game liever, ik speel vaak Sims op de laptop omdat ik later iets met huizen inrichten wil doen. Als het sneeuwt ben ik wel de hele dag buiten om met de sneeuw te klooiën.

Lize Marie ik vind buitenspelen leuker. Je geniet dan lekker van de natuur. Ik hou heel veel van hutten bouwen, voetballen, tikkertje doen en verstoppertje spelen.

Finn ik game liever omdat er niet zoveel kinderen van mijn leeftijd in de buurt zijn. Met Sinterklaas hebben we een Playstation gekregen.

LIZE MARIE TEN BRINKE

(10 jaar, heeft vier jongere broertjes en een oudere broer)

Tess liever gamen omdat je zoveel verschillende spelletjes kunt spelen en ook met en tegen andere kinderen.

WAT MAAKT GAMEN ZO LEUK? LIEVER ALLEEN OF MET ANDEREN SAMEN?

Rowin gamen is zo leuk omdat eigenlijk alles kan, je hebt zoveel mogelijkheden. Samen is leuker, dan maken we samen

een huis en een wereld. Of samen met een vriendin online op de playstation, zij op haar X-box, dan spelen we hetzelfde spel.

Lize Marie gamen is leuk omdat je kunt winnen als je met anderen samen speelt. Samen met anderen is gezelliger, dan kun je kletsen.

Finn je kunt helemaal zelf bepalen wat je doet, er is zoveel variatie. Met iemand naast je is het leuker.

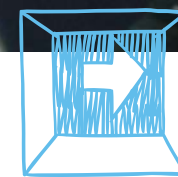
Tess met iemand samen is gezelliger, het is leuk dat je van elkaar kunt winnen.

WELKE GAMES VIND JE HET LEUKST?

Rowin Sims 4 (huizen ontwerpen, bouwen en inrichten); Farcry-primal (dit spel speelt in het stenen tijdperk waarin een jager moet zien te overleven te midden van vijandige roofdieren).

Lize Marie Clash Royale (spel met kaarten en torens, je moet het torentje omkrijgen); Makeup Salon (mensen opmaken); Modelbruiloft (mensen aankleden: kleding uitzoeken, kapsels,

play

schoenen, tasjes, ringen en een mooie achtergrond kiezen).

Finn Roblox, dat is een verzameling van allerlei spelletjes, bijvoorbeeld met auto's rijden, politie en boeven. Sandbox vind ik ook leuk. En autospelletjes: Driving School en Need for Speed.

Tess Sandbox (kleurplaat, elk vakje moet gekleurd worden), Hayday (boerderijspel, je moet dieren verzorgen, eieren rapen, zaaien en oogsten).

HEB JETHUIS AFSPRAKEN MET JE OUDERS OVER GAMEN?

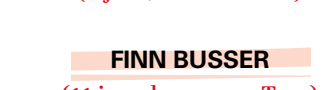
Rowin niet over de tijd. Wel over wat voor spel het is. Niet met teveel geweld, als ik iets wil aanschaffen moet ik het eerst overleggen en dan bespreek ik het uitgebreid met m'n ouders. En huiswerk gaat altijd voor.

Lize Marie ik moet het eerst vragen of ik op een beeldscherm mag. Het mag niet 's ochtends en niet stiekem. Als je betrap wordt mag je een dag niet op de telefoon en als je commentaar hebt

TESS BUSSER

(9 jaar, zus van Finn)

FINN BUSSER

(11 jaar, broer van Tess)

wordt het een week. We mogen geen enge spellen, niet met bloed en mensen doodschieten. En niet op zondag.

Finn je moet geen rare dingen gaan opzoeken, je moet normaal doen. Ik heb een Iphone S en heb deze altijd bij me, ik mag maximaal twee uur op de telefoon. Nieuwe appjes staan onder toezicht, daar moet m'n vader via zijn eigen telefoon eerst goedkeuring voor geven.

Tess we hebben nog niet echt afspraken.

GEKKENWERK

Roger Burggraave en Linus Vanlaere

De tv-uitzendingen van De Luizenmoeder halen in Nederland recordkijkcijfers. Omdat kijkers zich herkennen in de extra dik aangezette situaties rond de basisschool, in de rollen van ouders en leerkrachten. Leraren zijn ook maar mensen van vlees en bloed. En van het onderwijs en de leerkrachten wordt vandaag de dag ontzettend veel verwacht. We leggen de lat heel hoog en eisen dat ze in elke situatie een antwoord klaar hebben. We vragen hen altijd geduldig te reageren en we willen dat ze zich steeds evenwichtig en voorbeeldig gedragen. Ze moeten altijd paraat, eeuwig geduldig, steeds zorgbereid, immer evenwichtig, nooit uit het lood te slaan, mild maar rechtvaardig zijn... Geen wonder dat werkdruk, stress en burn-out in het onderwijs piekt. Gekkenwerk gaat hier tegenin en pleit voor een streven naar het 'goed genoeg' door leerkrachten die niet uitblinken in morele perfectie maar die de moed hebben om hun kleine ondeugden te (h)erkennen en een plaats te geven in hun dagelijkse zorg. Deze nieuwe editie van Gekkenwerk rekent af met mythe van de voorbeeldige leraar. Een ontwapenend pleidooi voor feilbare leraren. Een ludieke kijk op het leraarschap en een bron van relativering.

Uitgeverij Averbode, 327 blz.

Prijs: € 19,-

ISBN 978-2-87438-959-7

VERZAMELD

REÛNIE OUD-LEERLINGEN
DON BOSCO LEUSDEN

Zaterdag 14 april 2018 is er in de Kampschuur van Assel Don Bosco Centrum weer een reünie voor de oud-leerlingen van Don Bosco Leusden.

THEMAMIDDAG OVER OPVOEDING

Zondag 15 april is er een speciale middag bij Don Bosco Zevenhuizen, Sluisoordlaan 200 in Apeldoorn, met een programma waarbij drie pedagogen worden vertolkt: één met joodse, één met islamitische en één met christelijke uitgangspunten. Het doel is om vanuit de drie geloofsachtergronden middels het delen van ervaringen tot meer verbinding te komen. De middag wordt afgesloten met een hapje en een drankje. Tijd: 14.00-16.30 uur, de toegang is vrij.

www.donboscoapeldoorn.nl

PROFESSIE CIRILO DE DEUS

De professie (aflegging van geloften) van Cirilo de Deus is op zondag 6 mei om 10.30 uur in de Lucaskerk, Osdorper Ban 130, Amsterdam. Belangstellenden zijn van harte welkom.

WILDE WESTEN THEMA DON
BOSCO JEUGDKAMPEN 2018

Met dit jaar als thema 'Het Wilde Westen' organiseert Stichting Jeugd- en jongerenvakanties Don Bosco, bij velen beter bekend als DeeBeetje-kampen, in de periode van 22 juli t/m 11 augustus 2018 weer een viertal kampweken voor kinderen en tieners die er behoefte aan hebben lekker op vakantie te gaan in de prachtige omgeving van Assel, nabij Apeldoorn. Van 27 t/m 29 april is er een voorjaarsweekend voor kinderen van 8 t/m 11 jaar. Voor tieners is er van 19 t/m 21 oktober een najaarsweekend. Een kampweek kost 130 euro, een weekend 65 euro. Volg het spoor naar

het Wilde Westen: ga mee op zoek naar de goudmijn, volg het spoor langs het woeste

water van de Mississipi naar een verlaten mijnwerkersstadje. Maak een kampvuur om bizon en ander wild op de prairie op afstand te houden. Voor meer info en aanmelden:

www.jeugdkampendonbosco.nl

DON BOSCO OPERA
IN LEUSDEN

De opera die het operagezelschap in Leusden deze zomer gaat opvoeren gaat heten: "IL BOSCO DELL' AMORE". Oftewel "Het liefdesbos" met een knipoog naar het vroegere Don Bosco op het prachtige Landgoed Leusderend. Het wordt een fantastisch schouwspel op 31 augustus, 1 en 2 september 2018. Operaleusden.nl www.facebook.com/operaleusden

INDRUKWEKKEND
DON BOSCOFEEST 2018 IN
NIEUW-WEST AMSTERDAM

De salesianen organiseerden in Amsterdam drie bijzondere activiteiten rondom het jaarfeest wat met elkaar resulteerde in een buitengewoon en indrukwekkend Don Boscofeest. Zondag 28 januari had de salesiaanse gemeenschap de Jezuiten van Amsterdam uitgenodigd, ze kwamen met zeven mensen. Het werd een bijzondere avond: twee congregaties die samen aan tafel zaten om het feest van Don Bosco te vieren. Elke salesiaan had voor een deel van het diner gezorgd. Er werd gegeten en gedronken waarbij veel over Don Bosco en de congregatie werd gepraat.

Samen met de parochianen van Amsterdam Nieuw-West werd in de Pauluskerk voor de allereerste keer het Don Boscofeest gevierd. Er waren meer dan tachtig mensen aanwezig voor de eucharistieviering. Na de viering hebben de salesianen een receptie gehouden want ook dit hoort bij het feest van Don Bosco. Het feest was een mooie gelegenheid voor de parochianen om Don Bosco beter te leren kennen en nader kennis te maken met de spiritualiteit van waaruit de salesianen in hun parochies werken. De aanwezigen waren enthousiast en dit biedt de garantie dat het volgend jaar een nog groter feest zal worden, want Don Bosco is een speciale heilige voor gewone en eenvoudige mensen.

Ten derde hadden de salesianen ook voor de jongeren van de parochie een bijzondere avond georganiseerd. Pastoraal medewerker Colm Dekker was net terug van de spiritualiteitsdagen in Turijn en hij heeft die avond geleid. Deze dagen hadden op hem een buitengewone indruk gemaakt. Vanuit zijn ervaringen in Turijn heeft hij de jongeren die avond verrijkt. SIMON NONGRUM SDB

FILMIMPRESSIE

DON BOSCOFEEST RIJSWIJK

Bij het Don Bosco feest in Rijswijk op 31 januari maakte Simon Nongrun sdb een geweldige filmimpressie van een dag die in het teken stond van 'Ontmoeten & Beleven' en waarbij naast 25 vrijwilligers van het centrum ook families van het asielzoekerscentrum aanwezig waren. Bekijk het filmpje op YouTube, gebruik de zoektermen 'Don Bosco feest 2018', 'Rijswijk'.

JONGLEREN BIJ
DON BOSCOFEEST
2018 IN ASSEL!

Zondagmiddag 11 februari verzamelden zich zo'n 80 leden van de Don Boscofamilie in de Kampschuur in Assel voor het Don Boscofeest in Nederland. Het feest wordt jaarlijks gevierd met alle Don Bosco werkers, vrijwilligers, vrienden en de salesianen van Don Bosco. 'Jong-leren is oud gedaan' was het motto dat de organisatoren aan deze editie hadden meegegeven.

Voorzitter Lex Enklaar sprak namens het bestuur van Don Bosco Werken Nederland en Harm Jonker gaf toelichting op het nieuwe project van Don Bosco Deventer: 'Terug naar het normale leven' om jongeren te koppelen aan een eigen matie voor steun en begeleiding. Rita Vermeltfoort verzorgde een onderdeel vorming rond 'de speelplaats', een van de vier pijlers van de Don Bosco methodiek. Daarna was het podium helemaal voor de artiesten van Jeugdcircus Don Bosco uit Oudenbosch. Dit jeugdcircus bestaat al sinds 1956. De aanwezigen genoten vol bewondering van de ontwapenende optredens van acrobaten, goochelaars en fakirs, de kinderen keken ademloos toe. Clowns Slimmie en Flappie kregen de lachspieren los en stalen de show bij het publiek.

Middels een korte sketch van de jongeren van U2B-Heard! uit Utrecht werden de aanwezigen daarna geconfronteerd met de serieuze problematiek van jongeren die met het volwassen worden ook eigen verantwoordelijkheden krijgen. Deze middag werd ook het nieuwe grote Don Bosco-logo officieel onthuld dat buiten tegenover de Kampschuur is geplaatst. Projectleider Lejo Webbers gaf eerst uitgebreid toelichting over het idee achter de plaatsing van het logo en prees de inzet van de vrijwilligers bij de totstandkoming ervan.

Inmiddels was het regenen opgehouden en na de toespraken toog het gezelschap naar buiten voor de onthulling van het 3,5 meter hoge Don Bosco logo dat gerealiiseerd is als decor voor de vele groepsfoto's die bij het centrum gemaakt worden. Na de onthulling werd het gezelschap, jong en oud, buiten verrast met warme glühwein of chocomelk en kon genieten van een heerlijk broodje bal en kom smakelijke soep die door Don Bosco Deventer werd geserveerd.

Want uiteraard was er weer van alles aan lekkers te eten en te drinken wat zo kenmerkend is voor Don Bosco's gastvrijheid. Buiten was het regenachtig en guur maar binnen was het warm en gezellig met voelbare Don Bosco dynamiek, vol ontmoeting en verbondenheid. Op de Facebookpagina van Don Bosco Werken Nederland vind je een foto-impressie van het feest en de onthulling.

www.facebook.com/donboscowerken

REACTIES
VAN LEZERS

VAN PAULIEN BAKKER UIT
HOOGVEEN ONTVINGEN
WE ONDERSTAAND
ZELFGESCHREVEN GEBED:

Trouwe God
Als het duister wordt in mijn hoofd
donkere gedachten binnenkomen
mijn geest gekweld wordt
door angst en verdriet
dan roep ik tot U
verjaag met Uw licht
al wat is tegengesteld aan Uw liefde
Uw licht
sterker dan de sterkste waan
laat zien zoals U mij
van oorsprong heeft bedoeld
U heeft mij beloofd
mij te verlossen en te vernieuwen
kom dan met Uw licht en verlichting
in mijn duisternis
zodat ik kan leven
ter ere van U

AMEN

OPBRENGST EN BESTEMMING KERSTACTIE

Alle gevers bedankt voor jullie bijdrage met als prachtig resultaat € 1.320,- (in januari werd nog € 100,- ontvangen). De opbrengst wordt gebruikt om de sportvelden te herstellen bij het werk van Don Bosco in de Centraal Afrikaanse Republiek (CAR). Zie de foto van de terreinen toen die bezet werden door de vluchtelingen die tijdens de rebellie maandenlang binnen de omheining van Don Bosco bescherming gezocht hebben. Gelukkig zijn de vluchtelingen intussen teruggekeerd naar huis, maar zoals op de foto's te zien is, zijn de sportterreinen dringend aan een opknapbeurt toe. Het contact met de CAR loopt via Luk Delft, een jongere salesiaan die er al drie jaar verblijft.

MUHAZI-PROJECT

JE KAN NIET IEDEREEN HELPEN,
MAAR IEDEREEN KAN IEMAND HELPEN

Sinds vorige zomer koester ik een droom. Ik was een maand lang te gast in Rwanda om salesiaanse vorming te geven aan leken en salesianen van de provincie AGL (Afrique du Grands Lacs: Rwanda, Burundi en Oeganda). Momenteel zijn er 114 salesianen actief. Het was een fantastische ervaring. Don Bosco verbindt!

door COLETTE SCHAUMONT

AGL is een jonge, zeer snel groeiende provincie. Eén van de noden die deze jonge provincie ervaart is het uitbouwen van een aanbod voor permanente vorming. Een centrum dat zowel voor salesianen als leken kansen biedt voor vorming en begeleiding. Een plek daarvoor hebben ze al op het oog: aan het meer van Muhazi, zo'n 30 km van Kigali. Er is al de mogelijkheid om er te verblijven maar de accommodatie is te beperkt om als vormingscentrum te kunnen functioneren. We willen de uitbouw van dit centrum zowel inhoudelijk als financieel helpen realiseren. VIA Don Bosco zal de gelden beheren en er voor zorgen dat ze voor het juiste doel gebruikt worden. Het centrum wordt zo uitgebouwd

dat het de eigen werkingskosten kan financieren zodat het op termijn onafhankelijk wordt van onze steun. Bedoeling is ook dat er een salesiaanse gemeenschap komt om het project te bezielen en te dragen. Een sterke salesiaanse aanwezigheid kan een grote impact hebben op de regio waar de bewoners bijzonder arm zijn. De levensomstandigheden van de vele kinderen die ik er gezien heb, waren schrijnend. Als je kinderen hun bidons met drinkwater ziet vullen op de plek waar net tevoren een stel geitjes in het water sprongen, slik je wel even.

WIL JE HELPEN? Dan kan door een bijdrage storten op rekening-nummer: BE84 4358 0341 0159. Vergeet niet te vermelden: voor Muhazi Rwanda. (BIC is KRED BE BB. Bank is KBC bank). Van 23 juni tot 23 juli a.s. ga ik er weer heen om vorming te geven en om het vormingscentrum verder meer inhoudelijk op te zetten. Wil je meer informatie of heb je interesse om aan dit project mee te werken? Mail dan naar: colette.schaumont@donbosco.be **www.muhaazi.be**

IN MEMORIAM TONNY SMIT SDB

DEN BOSCH, 4 SEPTEMBER 1928 ✚ WIJCHEN, 16 JANUARI 2018

Don Bosco in Leusden terecht. Op 16 augustus 1949 deed hij zijn professie in Twello. Als actief lid van de missieclub kreeg hij van de provinciaal te horen dat de Hoofdraad het tijd vond dat er weer een Nederlandse salesiaan naar de missie ging. Hij vond Tonny geschikt en het werd Thailand. Tonny vertrok naar Italië om Italiaans te leren en van daaruit met nog enkele jonge salesianen uit Zuid-Europa naar Thailand te gaan. Daar vervolgde hij zijn studie filosofie. Voor de theologie ging Tonny naar Turijn, waar hij op 11 februari 1961 tot priester werd gewijd.

Na zijn priesterwijding keerde hij terug naar Thailand, waar hij op verschillende plaatsen en in meerdere functies heeft gewerkt. In totaal heeft Tonny 22 jaar in Thailand gewoond en gewerkt. In 1978 werd hij naar Rome gevraagd. Aanvankelijk was hij actief op het missiebureau van de congregatie, maar later ook in het retraite- en bezinningswerk aldaar. Hij is zelfs directeur van het Salesianum geweest. Hij was een van de afgevaardigden van de rooms katholieke kerk bij de Wereldraad van Kerken en bezocht in die hoedanigheid heel wat congressen en vergaderingen.

In 1987 werd hem gevraagd naar Nederland terug te keren en missieprocurator in Leusden te worden. Als missieprocurator onderhield hij contact met de Nederlandse salesiaanse

missionarissen die over alle continenten verspreid waren, en met hun familie in Nederland. Tonny heeft heel wat van die missionarissen bezocht. Hij bleef in Leusden totdat het huis in 1999 werd opgeheven. Na een tussenstop in Someren ging Tonny met een aantal medebroeders naar Driebergen. Daar heeft hij een goede tijd gehad. Nadat de laatste medebroeder in 2011 overleed en Tonny er als enige salesiaan overbleef, begon hij langzaam wat te vereenzamen en vertoonden zich de eerste tekenen van dementie. Daarom ging hij naar Wijchen waar al een groep oudere salesianen woonde en waar ook de mogelijkheid tot verzorging bestond. Toen Tonny steeds angstiger en verwarder werd kreeg hij een plek op de psycho-geriatrische afdeling van La Verna. Tot zijn overlijden op 16 januari is hij daar met veel toewijding en liefde verzorgd.

Tonny was een spiritueel man. Hij had niet alleen aandacht voor zijn eigen geestelijk leven – hij bad dagelijks al wandelend door zijn appartement het hele getijdengebed (in het Italiaans), maar droeg ook zorg voor dat van anderen. Hij heeft b.v. veel retraites geleid in buiten- en binnenland. Kenmerkend voor Tonny was een uitspraak die hij op het eind van zijn leven herhaaldelijk deed: 'Ik heb nooit ergens om gevraagd ... niet om salesiaan te worden, niet om naar de missie te gaan, niet om naar Rome te komen, niet om missieprocurator in Nederland te worden.' Hij liet zich sturen, zat niet vast aan een bepaalde plaats of functie. Moge hij nu een vaste woonplaats hebben bij God, die hij altijd heeft willen dienen.

WIM FLAPPER SDB

KASBOEK VAN DON BOSCO

In de maanden juli t/m december 2017 (twee kwartalen) is ca. € 53.250,00 ontvangen voor de Don Boscoverken buiten Europa.

Bolivia
Straatkinderproject van Henk Erdhuizen 540,00

Cambodja
Onderwijs en adoptieprojecten van Johan Visser 18.812,68

Colombia
Melaatsenzorg in Agua de Dios 520,00

Congo
Onderwijs in Kinshasa, projecten van Kees Smeele 8.994,00
Parochie en jeugdzorg: Dick Zwarthoed 10.532,70
Overige missies in Afrika 98,29

Haïti
Projecten van Wim Bokseveld e.a. 7.774,48

India en Pakistan
Projecten in verschillende provincies 1.350,00

Missiewerken algemeen 1.930,00
Straatkinderprojecten 775,00
Kerstactie t.b.v. de missie in de Centraal Afrikaanse Republiek 1.220,50
Overige 708,71

TOTAAL IN EURO'S 53.256,36

Hartelijk dank aan alle gulle gevers!
Wilt u het werk van Don Bosco financieel steunen? Dat kan door een bijdrage te storten op **rekening NL88 INGB 0000 714005** t.n.v. Stichting Don Bosco, De Wiekslag 2c, 3871 AS Hoevelaken met een korte vermelding van de bestemming.

GERARD SCHOORL, sdb
MISSIEPROCURATOR

Tineke met Tonny Heeren sdb, foto genomen naar aanleiding van de mantelzorgdag in Frankeland

TINEKE BAARTMANS

"MIJN INSPIRATIE
DOOR DON BOSCO
IS GEGROEID"

Tineke Baartmans is al vanaf 1977 heel betrokken bij Don Bosco. Ze is actief als lid van Don Bosco Plus, de organisatie die omziet naar de oudere salesianen. Tineke was de mantelzorgster van verschillende medebroeders in het westen. En dat is ze nu nog van Tonny Heeren sdb. Daarnaast is ze actief in de Jacobus en Martinusparochie van Schiedam waar de salesianen gewerkt hebben. De redactie vroeg Tineke naar haar beweegredenen.

Hoe ben je bij Don Bosco terecht gekomen? "Het begon in 1977. Onze pastoor ging met pensioen en pater Louis van der Velden, salesiaan van Don Bosco, kreeg van het bisdom en zijn congregatie de opdracht om in Schiedam/Kethel, het parochiewerk en het jongerenwerk weer kleur te geven. Het was ook het jaar dat onze zoon Johan zijn eerste communie deed. Als ouders waren we al gewend om mee te helpen bij de vormgeving en inhoud van de communieviering. Dit was dus mijn eerste ervaring met Don Bosco en zeker niet de laatste. Een jaar later woonden er in de pastorie van de Jacobuskerk te Kethel maar liefst zes salesianen, waarvan er drie in de parochie gingen werken. Het was het jaar dat onze oudste zoon Eric zijn vormsel deed. Mijn man Frans en ik werden gevraagd om gastouder te zijn, onder leiding van pater André Asma. Dit waren voor ons fijne weken. De weken gingen verder, maar de salesianen zaten niet stil, hun missie om het jongerenwerk hier van de grond te krijgen moest beginnen. Zo ontstond er dan de eerste werkgroep voor het opstarten voor gespreksgroepen voor jongeren. Met enkele enthousiaste parochianen begonnen we een lijn uit te zetten, van hoe en wat willen we bereiken? We kozen voor thema-avonden

die de jongeren zelf konden invullen, de uitwerking lag dan bij ons. Het waren die jaren dat wij Don Bosco leerden kennen als een groot opvoeder en vriend voor de jongeren. Het werkte en na een jaar van intense voorbereiding zijn we gestart. 200 uitnodigingen gingen de deur uit. Wij waren razend benieuwd, slaat dit wel aan, is onze aanpak de juiste? Hoeveel jongeren zouden er komen, wanneer is het geslaagd? Ik vergeet nooit het antwoord van André: 'Als er één komt is onze missie al geslaagd.' Er kwamen er 65! Op een enkeling na zijn veel jongeren maandelijks naar deze avonden blijven komen."

Wat heb je met (de droom van) Don Bosco? "Zo ontstond mijn droom met Don Bosco, het jongerenwerk breidde zich in de loop der jaren uit naar vijf leeftijdsgroepen, elke groep begeleid door zo'n vijf vrijwilligers. En van het een kwam het ander, ook weer vanuit de salesianen, zoals met de parochiescholen het opstarten van een gezamenlijk vastenproject, afgesloten met een fancy-fair. Bijzonder om te melden: na een paar jaar werd dit oecumenisch. Kerken en scholen in Schiedam-Noord werkten in de vastentijd met hetzelfde project. Salesiaan Wim Flapper en dominee Fred Kalis hadden hier een voortrekkersrol in. Mijn aandachtsveld was de activiteiten voor jongeren, het eetgebeuren en het zoeken naar 50 vrijwilligers die op de slotdag dag nodig waren. Dit was nooit een probleem, men hielp hier graag aan mee. Vele jaren waren Frans en ik kookstaf bij de Bon Boscokampen in Assel, hard werken, er een week zijn voor de jongeren, maar o zo dankbaar werk! De tijd en jaren gingen verder, ik was inmiddels lid geworden van de Parochievergadering en later van de pastoraatsgroep, nieuw in ons bisdom.

"Mijn inspiratie door Don Bosco is gegroeid en gebleven maar is ook te danken aan de opvoeding die wij van onze ouders kregen. Er zijn voor elkaar. Ik mag me gelukkig weten dat ik hierin de ruimte van Frans kreeg en op hem een beroep kon doen als dit nodig was. Don Bosco toen en nu, zijn levensverhaal blijft voor mij de inspiratiebron voor de zo belangrijke aandacht voor jong én oud."

Het zal rond 1992 geweest zijn toen er een vraag kwam van de Jacobussoos: ze zochten een vervanging van de voorzitter. O.a. de ouderen in de parochie waren mijn aandachtspunt. Dus ben ik polshoogte gaan nemen van wat er verwacht werd, en ik ben er gebleven. De soos draait gezellig, met elke maandag kaarten, een spel of biljart, gemiddeld komen er 40 ouderen en het bestuur, uitgebreid met vier vrijwilligers. Vanwege de vergrijzing en omdat er weinig nieuwe salesianen bij kwamen, werd er een werkgroep in het leven geroepen die zich ging richten op de ouder wordende salesianen: 'Don Bosco Plus'. Ik ben in die werkgroep gevraagd, de eerste jaren was het aftasten en zoeken naar mogelijkheden. Al gauw werd dit, zeker voor Schiedam, meer. De vier overgebleven salesianen, inmiddels de 65 jaar gepasseerd, ruilden de pastorie in voor een mooi appartement in het verzorgingshuis Frankeland. Dit betekende werk aan de winkel: in- en uitpakken, vloerbedekking en gordijnen kopen en verhuizen. Als laatste salesiaan is Tonny Heeren er komen wonen, hij is onlangs 94 geworden. Hij heeft gelukkig nog de energie om voor te gaan in de eucharistievieringen, daar zijn veel mensen blij mee. Tonny is nog heel zelfstandig maar als het nodig is weet hij mij te vinden."